

Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του
Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
AGRICULTURAL UNIVERSITY OF ATHENS

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΟΜΙΛΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

περιοδικό *ΜΝΗΜΩΝ*

Δ' Δημερίδα Ιστορίας του Περιβάλλοντος

«Περιβάλλον και Διατροφή»

10-11 Δεκεμβρίου 2018

Συνεδριακό Αμφιθέατρο Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Πρόγραμμα

Δευτέρα 10 Δεκεμβρίου 2018

10:00. Εγγραφή συνέδρων

10:30. Χαιρετισμοί οργανωτών φορέων

Α' Συνεδρία: *«Διατροφή και στρατηγικές επιβίωσης»*

Προεδρεύων: *Δημήτρης Παναγιωτόπουλος, Ιστορικός, Υπεύθυνος Κέντρου Τεκμηρίωσης Ιστορίας της Ελληνικής Γεωργίας, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.*

11:00. Γεώργιος Θ. Παπαδούλης, Καθηγητής, Τμήμα Επιστήμης Φυτικής Παραγωγής, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, *Η προσφορά της Ανωτάτης Γεωπονικής Σχολής Αθηνών (ΑΓΣΑ) (νυν Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών-ΓΠΑ) στην ανάπτυξη της ελληνικής γεωργίας και τον επισιτισμό των Ελλήνων*

11:15. Αντωνία Ματάλα, Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστήμης Διαιτολογίας-Διατροφής, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, *Έλλειψη τροφής και τακτικές επιβίωσης. Παραδείγματα από την αρχαία και τη νεότερη ιστορία της Ελλάδας*

11:30. Σοφία Ζουμπάκη, Διευθύντρια Ερευνών, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών (ΕΙΕ), *Παρεμβάσεις στο περιβάλλον και μεταβολές στη γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή στον ελλαδικό χώρο κατά τη ρωμαϊκή εποχή*

11:45. Σοφία Γερμανίδου, Δρ. Αρχαιολόγος, ΕΦΑ Μεσσηνίας-ΥΠΠΟΑ, *Ψάρια στα βουνά: Ψαροφαγία και ιχθυοτροφεία κοντά σε κάστρα και μονές της Μεσσηνίας*

12:00. Δρ Ροίκος Θανάπουλος – Πηνελόπη Μπεμπέλη, Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστήμης Φυτικής Παραγωγής, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, *Η αλληλεπίδραση περιβάλλοντος-γεωργού-διατροφής στη δημιουργία και χρήση των τοπικών ποικιλιών*

12:15- 12:45. Ερωτήσεις-Συζήτηση

12:45-13:15. Επίσκεψη στη νέα περιοδική έκθεση του Γεωργικού Μουσείου «Καλλιέργειες – Cultures»

13:15-13:45. Διάλειμμα

Β' Συνεδρία: «Αλληλεπιδράσεις περιβάλλοντος και παραγωγής τροφής»

Προεδρεύων: Αθανάσιος Καμπάς, Αναπληρωτής Καθηγητής, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

13:45. Βασιλική Κωσταρέλλη, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, *Βιώσιμη Κατανάλωση Τροφής*

14:00. Δημήτριος Μπουράνης, Καθηγητής, Τμήμα Επιστήμης Φυτικής Παραγωγής, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, *Η ιστορία του βιογεωχημικού κύκλου του θείου τα τελευταία 40 χρόνια*

14:15. Γεράσιμος Αράπης, Καθηγητής, Τμήμα Επιστήμης Φυτικής Παραγωγής, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών – Χαρά Φωστιέρη, Βιολόγος, *Η αγρο-οικολογία ως προϋπόθεση για την αειφόρο ανάπτυξη των γεωργικών οικοσυστημάτων και την ασφαλή παραγωγή τροφίμων*

14:30-15:00. Ερωτήσεις -Συζήτηση

Τρίτη 11 Νοεμβρίου 2018

Α' Συνεδρία: «Πρακτικές παραγωγής τροφής στο παρελθόν»

Προεδρεύων: Γεράσιμος Μέριανος, Κύριος Ερευνητής, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών (ΕΙΕ)

11:00. Αντώνης Χατζηκυριάκου, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Ιστορίας, Πανεπιστήμιο του Βοσπόρου (Boğaziçi University), *Καλλιέργειες εντατικής άρδευσης στην Κύπρο των πρώιμων νεότερων χρόνων*

11:15. Τατιάνα Θεοδωροπούλου, Δρ. Αρχαιολόγος-Αρχαιοζωολόγος, Επιστημονική Συνεργάτης, Ομάδα Αιγαιακής Πρωτο-ιστορίας, Archéologies et Sciences de l'Antiquité,

CNRS-UMR 7041, Παρίσι, *Η θάλασσα που τρέφει: Περιβαλλοντικές και αρχαιολογικές προσεγγίσεις γύρω από τη συμβολή των ψαριών και θαλασσινών στην αιγαιακή διατροφή*

11:30. Δήμητρα Κρίγκα, Δρ Αρχαιολόγος, *Τρώγοντας και πίνοντας στο προϊστορικό Ακρωτήριο (Θήρας): Ανιχνεύοντας την αλληλεπίδραση ανθρώπου και περιβάλλοντος σε ένα «κλειστό σύνολο» της Αιγαιακής προϊστορίας*

11:45. Χάρης Μεσσής, ΕΔΙΠ, Τμήμα Φιλολογίας, ΕΚΠΑ, *Περιβάλλον και διατροφή στο βορειομακεδονικό χώρο στη μέση και ύστερη βυζαντινή περίοδο*

12:00. Μαρία Λεοντσίνη, Κύρια Ερευνήτρια, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών (ΕΙΕ), *Prudens agricola, αγαθός νομεύς: Η εκμετάλλευση της πανίδας και η αυτάρκης διαβίωση στη μέση βυζαντινή εποχή*

12:15-12:45. Ερωτήσεις -Συζήτηση

12:45-13:15. Διάλειμμα

Β' Συνεδρία: «Διαστάσεις της μεσογειακής διατροφής χθες και σήμερα»

Προεδρεύων: Βάσω Σειρηνίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ

13:15. Λίλιαν Καραλή, Ομότιμη Καθηγήτρια, Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ – Πασχάλης Δέλλιος, Αρχαιολόγος Mphil (ΕΚΠΑ)-Daisuke Yamaguchi, Αρχαιολόγος, Υποψήφιος διδάκτωρ ΕΚΠΑ, *Αρχαιολογία, Περιβάλλον και Μεσογειακή Διατροφή: Η περίπτωση της Προϊστορικής Ελλάδας*

13:30. Γιώργος Μαυροφρύδης, Υποψήφιος διδάκτωρ, Εργαστήριο Βιογεωγραφίας και Οικολογίας, Τμήμα Γεωγραφίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, *Μελισσοκομικά περιβάλλοντα στο αθηναϊκό πεδίο: Από τη στατική και νομαδική παραδοσιακή μελισσοκομία στη σύγχρονη παραγωγή*

13:45. Ελευθερία Ζέη, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης, *Ελιά και λάδι στο Αιγαίο τα νεότερα χρόνια: Ιστορικές πραγματικότητες και διατροφικοί μύθοι*

14:00. Μαρία Καψοκεφάλου, Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής του Ανθρώπου, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, *Το μοντέλο της Μεσογειακής Διατροφής ως ένα βιώσιμο σύστημα τροφίμων και διατροφής*

14:15. Έφη Τσακαλίδου, Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής του Ανθρώπου, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, *Η αυτόχθονη μικροχλωρίδα των ελληνικών*

παραδοσιακών τροφίμων ζύμωσης. Ένα θησαυροφυλάκιο προ-τεχνολογικών και προβιοτικών μικροοργανισμών

14:30. Γιάννης Βάσιλας, Οινοπαραγωγός, *Νάξος: παραγωγή και διατροφή σ' ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον*

14:45-15:15. Προβολή της ταινίας «Ο ελαιώνας της Άμφισσας», σενάριο-σκηνοθεσία Γιάννη Θεοχαρόπουλου

15:15-15:45. Ερωτήσεις -Συζήτηση

15:45-16:15. Επίσκεψη στη νέα περιοδική έκθεση του Γεωργικού Μουσείου «Καλλιέργειες – Cultures»